

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 90—
Pe 3 luni.....Lei 40—
Autorități și instituții.....Lei 500—
In streinătate dublu.

**ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19**

REDAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-00

ADMINISTRAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-08

Manifest moral

către parlamentarii aleși prin libera voință a țării.

„Această lege (legea contabilității publice) mai are o dispoziție foarte importantă care va putea fi lărgită, — depinde de la d-voastră domnilor parlamentari — în urma căreia, averile funcționarilor vor putea fi controlate”. (Din discursul dlui Iuliu Maniu).

Formidabilul richizitoriu al dlui prim-ministru scoate la suprafața vieții noastre publice, figurile ridicule de apostoli demodați, în urma cărora nu rămân decât resturile unei decrepitudini morale și nedefinită tristețe, că legile profunde ale moralei au fost încălcate în picioare.

Există în istorie legi ascunse ce cârmuesc și pocetluesc fatal soarta oamenilor și a popoarelor. Aparția discursului dlui prim-ministru, are o dublă semnificație istorică pentru noi: Pe de-o parte, el însemnează întronarea principiului guvernării sincere, iar pe de altă parte însemnează apusul istoricului și osificatului partid liberal.

Coteria politică, care a reușit atâta vreme să creeze mitul fals, al unei uniuni sacre cu țara, în urma căreia și-a aservit printr'o fanarită metodă toate resursele de bogății, economice; — într'o scurtă epocă de un deceniu ne-a dus la disocierea tuturor factorilor de evoluție progresivă, pectului d în toate domeniile de manifestare publică, economică, socială și morală, una dintre cele mai primejdioase crize.

Fără precedent în politica contemporană, o clică dominantă, guvernează inconștient o țară, până la falimentul total. Noi nu vom rezuma această pagină de tristă istorie, ci vom trage doar concluzia apropiată și firească, că pentru partidul liberal s'a săvârșit marea judecată de apoi, a istoriei, iar plecarea lor din parlamentul suveranității și legătării, cu care nu aveau nimic comun, este doar lămurirea unui echivoc.

La această răspântie a vremii, când principiul democratic se afirmă nedesmințit și se integrează perfect în organizația de stat, deschizând perspective vaste ale unei fecunde guvernări, noi, tineretul național-țărănist din Ardeal, vrem să alungăm din câmpul rodnic și sănătos al vieții românești mișmele de stărv rămase prin descompunerea morală a coaliției minciunii, care timp de zece ani, sub stindarul oligarhic, a supt forțele vii ale națiunii.

Cu idealismul ce caracterizează vârsta, relemăm factorilor de răspundere purificarea fără menajament, a întregii vieți publice și reîntegrarea statului democratic în prerogativele sale de adevărat suveran.

Umbra sinistră pe care o lasă carnavalul politic al celor 10 ani din urmă, nu este de natură a frânge elanul nostru creator, și suntem convinși că parlamentul autentic al țării, expresie vie a voinții ei în acțiune nu va părăsi o clipă postul său de comandă.

D-voastră dlor parlamentari nu aveți drepturi, nici privilegii, ci datorii. Libertatea d-voastră de acțiune este limitată în mod necesar de dezideratele legitime ale acestui popor exploatat. Ieri ca și azi, nimeni n'a cârțit la îndeplinirea sarcinilor sale de cetățean, la ascultarea legilor, la plata impozitelor, la adunare sub arme; și totuși un noian de himere, hrănite din falșă concepție a unei burghezii autohtone create cu mâciuca a alimentat mizeria generală și a istovit orice energie creatoare. Nu este suficient a alunga pe viitor aceste năluci. Nu!

Faptele trecutului nu pot scăpa sancțiunilor celor mai aspre, pentru restabilirea echilibrului rupt.

Cum se explică, criza morală și materială în care se sbate astăzi țara? Cine sunt vinovații? Care sunt sancțiunile? Aici se va verifica reala și necesară funcțiune a pedepsei.

Dl prim-ministru schițează lapidar răspunderile, iar d-voastră trebuie să hotărâți sancțiunile. Gestionarii banilor publici (funcționari mari și mici) au lichidat treptat și consecvent prestigiul autorității retrogradând statul la sistemul patrimonial feudal. Nu-l puteți reabilita decât prin voința d-voastră dărză care se identifică cu voința lui, de a face un control riguros nu printr'o simplă dispozițiune dintr'o lege specială (legea contabilității publice), ci printr'o lege de control, a patrimoniilor formate prin furt într'un deceniu de uzurpațiune a puterii.

Noi știm precis că se vor învoca argumente de așa zisă ordine superioară, argumente de natură economică generală pentru protecțiunea trântorilor îmbogățiți pe spinarea statului, cum au mai fost învocate odinioară de anumiți domni, înregimentați astăzi în falanga democratică.

Dar sat liții lăcomiei cu conștiința plină de pete au manifestat totdeauna o periculoasă tendință centrifugală, transformând libertatea în licență și tutela ordinii în haos. Statul, națiunea au fost pentru ei forme goale de înșeles, identificându-și patrimoniile lor cu patrimoniul obștesc.

Astăzi statul, a cărui expresie vie rezidă în conștiința d-voastră are de purtat o mare bătălie ce nu cunoaște nici un fel de subterfugiu. Bătălia restaurației proprii sale puteri, concretizată în principiul unei imanente justiții sociale, în care voința de a stăpâni a individului în ordine patrimonială și morală să fie limitată de voința permanentă a națiunii de a trăi. Violarea normelor moralei nu cunoaște compromisuri.

Există în conștiința noastră a tuturor principiul permanent al expiației, iar conștiința d-voastră care este rezultanta mișcării tuturor conștiințelor cetățenești trebuie să dea satisfacție acestui elementar principiu. Altfel toate cuceririle democratice rămân formale, simple și nedifinitive, lăsând liber joc tuturor tentențunilor de aventura în viitor. Poporul care v'a ales, așteaptă lichidarea grabnică a unei sistem care a copleșit țara cu uriașe deficite materiale și morale punând în locul lui ordinea de fier a dreptului și a moralei și afirmând respectat menirea și țaria neamului acestuia.

Fresca suferințelor noastre se înfățișează astăzi aureolată de lumini de foc, cari pătrund până în adâncurile dughenelor clocite ale zarafilor de ieri.

Răsplata omenească și dreaptă va îndrepta rănile pricinuite de mâinile nelegiuite, iar calea spre progres va fi protejată de mintea d-voastră înțeleaptă și garantată de voința noastră fermă pentru realizarea marilor înfăptuiri de mâine.

Chemarea tineretului național-țărănist din Ardeal.

Misiunea noastră.

Inspirat de generozitatea, iubirea pentru ideal, dreptate și adevăr, cari au caracterizat generațiile din toate timpurile, tineretul intelectual din Ardeal, având previziunea clară a consecințelor ce ar fi rezultat de pe urma înfrângerii și eventualei dispariții a partidului național de sub conducerea d-lui Maniu, s'a manifestat în primăvara anului 1926 ca o generație conștientă, compactă și viguroasă, înregimentându-se spontan în armata eroică a vechilor și încercaților luptători.

Planul diabolic de nimicire al partidului național, care avea o misiune istorică de îndeplinit, a trebuit să eșueze în fața splendorii și emoționantei manifestațiuni a tineretului nostru intelectual. Chaosul și incertitudinea provocate de lovitura meschină din 1926, a făcut să se clatine și cele mai ferme caractere. Cei ce au fost în centrul evenimentelor de atunci pot confirma acest adevăr. Necunoscându-se proporțiunile defectiunilor, și cei mai încercați luptători au avut la un moment dat îndoeli chinuitoare, că se va putea para lovitura dată în plin, în modul cel mai mișelesc, în timpul cel mai neprielnic, provocând astfel cea mai gravă criză memorabilă din viața partidului național țărănesc, care l-ar fi putut costa ființa, dacă n'ar fi intrat în acțiune generația lui 1926, dacă revirimentul moral al istoricului apel n'ar fi readus credința în sufletele mulțimei, dar mai ales în rândurile intelectualilor.

Apelul nostru, îndrăznim să afirmăm sus și tare, a fost unul din cele mai importante acte politice din câte s'au produs dela Unire încoace. „Chemarea” a luat ființă în mod spontan, din inițiativa tinerilor intelectuali din capitala Ardealului, și s'a afirmat ca cel mai viguros organ de luptă politică în ultimii trei ani. Deși acțiunile „Chemării” au fost încadrate în programul de luptă al partidului, totuși aceste acțiuni au avut un farmec deosebit prin independența ce a avut-o conducerea în alegerea mijloacelor; prin eficacitatea acestor mijloace și prin ritmul viguros pe care am știut să-l imprimăm luptelor politice din ultimul timp.

Aportul tineretului chemărist nu poate fi contestat nici de cel mai înverșunat adversar al organizațiunii noastre. S'a încercat, și se mai încearcă, să se reducă meritul acestei organizațiuni câștigat în lupta cea mare pentru desrobirea națiunii de sub jugul oligarhiei, dar zadarnic, căci aportul nostru a fost apreciat la justa lui valoare de către însuși șeful partidului. Orice atac, de ori unde și dela oricine ar veni el se izbește de declarația istorică a d-lui Maniu, făcută în ședința parlamentului din... , când Chemarea Tinerimii Române a fost consacrată de generația lui 1926. Dar

(Continuarea pe pagina II-a)

Complotul fascist.

Fără a intra în amănuntele simulacului de complot organizat de August Stoica și încă câțiva prematuri și neserioși — e de datoria noastră de a da reala lor semnificație faptelor petrecute recent. Nu doar că am vrea să dăm „complotului” caracterul de gravitate pe care, de fapt, nu-l are. Ci de a sublinia cum se cuvine perspicacitatea și spiritul de veghe al guvernului — care a pus imediat pe bieții aventurieri fasciști la răcoare. Orice s'ar zice și ori câtă ură nutresc unii bandiți împotriva actualului regim — totuși putem afirma — și faptele ne-au confirmat și ne vor mai confirma — că avem în fruntea statului un guvern tare. O mână de fer.

Care nu permite jocul abracadabrant de-a aventura al nimănui. Ci-l va zdrobi fără milă în fașe. Așa — cum de fapt l'a zdrobit. Căci tentativa lui August Stoica — colonel în retragere și a celorlalți, a fost pusă la punct imediat ce a vrut să treacă spre faza hotărâtoare a infrațiunii consumate. Și codul penal va fi aplicat cu severitatea necesară — dar nu cu excesivitate brutală, inumană, banditească. Așa cum se făcea sub liberali. De exemplu în Valea Jiului. Unde au fost stâlciți în bătai — de călăul Schipor — atâția oameni confundați, prin profesie, în minele de cărbuni pentru a extrage seva pământului românesc spre îmbogățirea și fericirea țării românești. Iată hărțile lui Schipor cari au constituit acum un an tragedia minelor din Valea Jiului trebuie evocată acum când s'a desoșit „complotul fascist”.

Pentru a se vedea care este modul de a se comporta în fața civilizației și umanității deoparte el: partidului liberal iar în alta parte el partidul național-țărănesc.

Căci amândouă partidele la guvern, au avut în această direcție un singur obiectiv precis: menținerea ordinii și a liniștii publice.

Dar pe când liberalii au vrut să atingă acest scop prin bătaii și schilodiri, partidul național-țărănesc o face prin armata legii. Care aplicată riguros e mai aspră și mai dureroasă decât bătaia.

Chestiune esențială e deci deosebirea între modul de a păstra liniștea politică al liberarilor și național-țărăniștilor.

Căci pe când procedurile liberarilor au fost barbare, mișelești și repudiate de lumina secolului nostru, asigurarea ordinii publice de către guvernul actual se face în condiții normale, umane dar în același timp cu eficacitate. Cu mult mai multă eficacitate decât cum se asigură ordine publică de călăii lui Guță Tătorescu. Am înțeles să relevăm — deci această deosebire între partidul național-țărănesc și partidul liberal. Aceasta a fost semn-

nificația reală pe care am dat-o și o dăm simulacului de complot fascist.

Iar în altă ordine de idei putem afirma cu certitudine că la noi n-a sosit încă timpul de a ne aventura în neantul iluziilor marxiste, pacifiste, fasciste și celorlalte etichete pe cari conservatorismul țărânului român

Rostul voinicilor.

Organizarea cetelor de voinici a stărnit vii aprobări în rândurile strâns unite ale țărânilor și intelectualilor noștri dornici de mai bine, — precum și vehemente dar răslețe atacuri din partea paraziților de ieri ai tuturor capitolului bugetare, încăpute timp de zece ani, fără nici un control, pe mâinile lor vandale. Această reacție, care depășește cadrele unei simple manifestații politice și se nădărdă în noua orientare politico-socială a țării noastre, e demnă de remarcat. Într'adevăr trebuie să recunoaștem că voinicii nu pot fi pe placul dinastiei dela Florica unde, în închipirea bolnavă a aceluia care plânge actualmente în barbă pentru că treburile țării merg și fără augusta lui pricepere inginerescă, se plămădesc vedenii groasnice și se întrezăresc fapte apocaliptice, menite să distrugă tot ceea ce s'a făcut dela unirea cea mică incoace. Liberalismul lor politic, organizat pe căprării, a aruncat în fața tineretului boierescul lui dispreț. Și e explicabil. Ce însemna sufletul creator al tineretului și ce rost ar fi putut avea el acolo unde Dalai Lama venea la putere când credea el de cuviință, svârind doar cărămizi; unde linia de conduită politică era chinezescă fixată de antecedenti și unde nici chiar votul, a cărui liberă exercitare era trâmbitată la toate răspârșile, nu era necesar deoarece, ca în basmele cari ne-au fermecat copilăria, urnele se umpleau peste noapte pentru a se demonstra apoi străinătății și țării mai ales, popularitatea acelor cari nu se sfîșesc să se confunde mereu cu istoria statului însuși.

Această osificare a dus fatal la situația de astăzi. Dela impunătoarea adunare națională dela Alba Iulia și dela venirea la putere a guvernului Maniu, ideea organizării cetelor de voinici vine să arate, odată mai mult, redemptarea maselor populare și credința ce pun ele în aceia cari dețin actualmente rosturile vieții noastre publice. Un suflu de regenerare flutură pe întinsul țării iar la sfințirea steagurilor voinicilor ochii bătrânilor fărâma sub gene lacrimi de credință și de speranță în ziua de mâine. Aceasta e realitatea.

Dar boșorogii vremii pierzând terenul de sub picioare și buimăciți de realitatea care le rânjește în fața, din fotoliul comod al saloanelor întrețin o atmosferă alarmantă, căutând să înșele buna credință a pușinilor cari mai stau să asculte notele stridente ale mandolinii lor descordate.

În ciuda sfortărilor lor tineretul, se organizează. Dar această organizare nu poate îngrijora pe nimeni căci voinicii nu sunt uzurpatorii orândurilor noastre constituționale ci o puternică expresie a moralei colective, organizată în vederea asanării vieții noastre politice, bajocorită și umilită de horosatrapii samsari, — mărunți vehiculi ai marilor hrăpărești, cu numele cărora țărâncelii își sperie noaptea copiii.

Grija acordată poporului de către exponenții lui firești va face încă mult sânge rău desamăgiților organizatori de „oțeliști” averescani și „vestitori”, liberali — va face pentru că oțeliștii sunt o creație imaginară iar vestitorii, reduși la rolul simplu de valeți, nu au ce vesti decât aceea ce știm cu toții că: „Familia Brătienilor e singura în măsură etc” etc.

le-a repudiat întotdeauna, categoric. Democrația românească e mult mai tânără și mai promițătoare, mai eficientă și mai energetică decât să capituleze în fața vre-unei alte doctrine politice.

N'a făcut-o în fața oligarhiei organizată banditește a liberalilor și n'o va face cu atât mai vârtos în fața vre-unui august stoica oarecare.

Bazil Gruia.

numeroasele și însemnatele ameliorări ce s'au adus băilor sărate.

Parcul minunat din imediata apropiere a băilor (unde acum câțiva ani erau niște băltoace pestilențiale), cu gropurile minunate de flori și fântânile arteziene cari îl înconjoară; apoi arena de tenis excelent îngrijită și strandul situat în dreapta parcului la câțiva pași, sunt ameliorări vrednice de a fi relevate, pentru că ele dau însăși viață și farmec băilor și prin aceasta celor cari au venit în Uioara să se recreieze sau să-și petreacă.

Apoi sunt de subliniat îmbunătățirile din interiorul băilor. Mai ales trebuie încrestat aici, că față de anii trecuți acum s'a aranjat pentru odihna de după baie o cameră mare cu dormeze, față de cele câteva paturi de mai înainte.

Se știe, că pentru reumatici, odihna după o baie sărată e absolut necesară și hotărâtoare în căutarea sănătății.

Pentru ca vilegiaturistului dornic de odihna și recreație să nu-i lipsească conducerea băilor a angajat excelența muzică militară din Aiud, care cântă regulat înainte de masă, după masă și seara.

Iar în acest loc trebuie amintit și chioscul-bușet al d-lui Voicu, unde după baie, ascultând, o muzică plăcută, se poate bea un pahar de bere răcoritor — lângă o porție de salamă de Sibiu și altceva... este meritul actualului conducător a Salinelor că nu s'a măr ginit numai la îngrijirea băilor cu tot ce este distractiv și frumos. Ci cu deosebită răvnă a început lucrările necesare pentru o nouă mină, care în curând va fi terminată. Mărinind astfel simțitor însemnătatea acestui oraș — alduit de Dumnezeu cu un subsoal atât de bogat.

Intr'o consfătuire recentă a frunțășilor organizației național-țărăniștilor locale, s'a hotărât că în curând să se înceapă cu zor ORGANIZAREA VAINICILOR din plasa Uioara. În timp de o lună, se crede că plasa Uioara va fi complet organizată.

Crema de față „Fortuna”
Albește ca spuma
Te face frumoasă
Ca o zână crăiasă
O poți afla întotdeauna
La Farmacia „Fortuna”.

Cereți și prin poștă dela Farmacia „Fortuna”, Cluj, Piața Unirei 33.

Curierul băilor.

Uioara care peste iarnă îmbracă aspectul monoton de orașel pierdut pe malul stâng al Mureșului, pare acum în sezon, un centru de sgomotoasă circulație și ritm modern. Aceasta se observă cu regularitate în toate zilele frumoase, căci atunci în afară de oaspeții permanenți ai băilor, sosesc în Uioara o mulțime de mașini și autobuse cu vilegiaturisti din Aiud, Cluj, Teiuș, Turda și alte orașe din nu prea mare depărtare.

Acest aflux de mulțime dornică de recreație și petrecere, care dă în sezonul băilor un alt aspect Uioarei, își găsește explicația în primul rând în

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

On. Rectoratul Universității, Cluj. Zilele aceste v'am trimis următoarea cerere, pe care Vă rugăm, să binevoiți a o rezolvi numai de cât și cu voinicească precădere, căci cazul necesită mare urgență. Iar ca nu cumva mâini „criminală” să sustragă cererea ce v'am trimis, o rereproducem și aici: „Noi — Redacția Specială „Tutankamen” — Cu onoare Vă rugăm, a admite clientului nostru Tavi, fost Ministru de Interne și un fel de Șeful de ceva partid politic, să poată relua, frecventarea cursurilor universitare, întrerupte din motive dictatoriale. Clientul nostru dovedește cu acte mai mult sau mai puțin... că a fost înscris timp de 3 semestre la Budapesta și acum deși în baza pactului, dela Ciucea și-ar putea continua studiile la Budapesta, ține ca cu orice Rector să aibe și ceva școală românească, fie cât de cât, fie chiar și numai un semestru. Clientul nostru merită Dle Rector toată considerația ce i-o păstrați D-voastre. În zile grele pe lângă că era, student a fost și Ministru de Interne apărându-și interesele prin „Foc și pară”. Cu „Chibrit și amnar” și conform ordinelor dl Răscani pentru bandele oțeliste ale Oțeliștilor a „înghițit” și cazul dela Ruși, Dle Rector, nu uitați cumva de el, Vă rugăm O. P., O. P., O. P. (O pentru Dumnezeu) de 13 milioane ori. O. P. Domnule Rector! „Biruința” unui student e și cinstea dascălilor săi. Noroc că l'au crescut la Budapesta și așa n'a fost mănăit nici un profesor român de politica fostului elev. Vă rugăm respectuos, ai purta lui Tavi grija și stima ce i-o purtăm și noi, căci merită ori-ce sollicitudine. Noi ne vom ocupa mereu de el, D-voastră, cel puțin acum odată cercetați-i actele studențești... O. P. I... O. P. (O

pentrudumnezeu) Binevoiți a primi dl. Rector asigurarea stimei etc. etc.”

D. Ics Iqrec. com. Verhogoala. Telegrama circulară a vestitorului de Onoare sună astfel: „În cameră declarăm disolvarea voastră bandelor liberale vestitor. Viitorul cenzuratumia, aceasta declarație, continuați pe orice preț (chiar și 5000 lei, pro. căpătina vestitorul). Organizarea bandelor noastre, eu mereu desmînțit, voi mereu urcând „Orice preț”-ul organizațiv. Mi-e în fire să zic, una și să fac contrariul, iar fără cenzură nu mă simt bine. Cu bine al vostru Jani Dukas vestitor, dar numai onorific.

Dl. S. Bădărău, com. Năsbăteni. Ai dreptate. Am fost și eu de față la Cameră, când Dl. Ogoga, a spus clar, că invitându-l anume pe Dl. Rector Iorga speră să-l știe prezent la interpellarea sa. Nu înțelege deci de ce dl. Profesor Iorga n'a înțeles, să vină, în ziua aceea la Cameră. Sigur Dle Bădărău! ai dreptate, căci Rectorul Iorga, nu poate participa la vorbirile tuturor studenților săi.

Dl. Filodor Strâmbu, com. Caraghiolești. Organul banditului Tancred definește astfel o șosea, pe care au îngrijit-o liberalii cu slugile lor averescanii timp de zece ani „... nemăsurate gropi, așezate unele lângă altele și cari în România poartă denumirea generică de... șosele...” „Gura păcătosului spune adevărul”, ori „Bagă-l de slugă și te scoate din casă”. Se potrivește admirabil.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN